

Geologit yhteiskunnan palveluksessa

O sallistuin maaliskuussa järjestetyssä Geotieteiden kollokviossa erikoissessiioon tieteenalamme roolista yhteiskunnassa. Odotusteni mukaisesti sessiossa pidettävät esitykset käsittelivät eri tapoja, joilla voimme valjastaa geologiset resurssit yhteiskunnalliseen käyttöön. Oma esitykseni ei poikennut linjasta. Tämä onkin yleinen käsitys tieteen ja asiantuntijoiden palvelusta yhteiskunnassa – tehtävämme on tuottaa sellaista tietoa, joka auttaa yhteiskuntaa joko taloudellisesti tai muutoin.

Asiantuntijalla on kuitenkin tavallista kansalaista paremmat valmiudet ja usein myös mahdollisuudet vaikuttaa muilla tavoin kuin tuottamalla tietoa. Koska olemme saaneet koulutuksen yhteiskunnan varoilla, meillä on myös velvollisuus käyttää sitä. Olemme oman alamme lisäksi myös tieteellisen tiedon ja ymmärryksen edustajia, ja juuri tässä asemassa tehtävämme on vaikein.

Näin vaalikevään jälkeen esiin nousee erityisesti poliittinen vaikuttaminen. Päätäjät ovat varsin kirjava joukko, ja mukaan mahtuu korkeimmillekin tasoille ihmisiä, jotka tuhahtelevat tieteelliselle tiedolle ja ymmärrykselle tai jopa kieltäytyvät uskomasta tutkittua tietoa, mikäli se ei sovi maailmankuvaan. Rokotevastaisuus, ilmastonmuutoksen kieltäminen tai kreationismi ovat kaikki mielipiteitä, joita kohtaa poliitikkojen ja kansalaisten joukossa. Eivätkä poliitikot ole ainoita – heitä ovat äänestäneet tavalliset ihmiset, jotka ovat yhtäläinen osa yhteiskuntaa kuin muutkin.

Tällaisia näkökulmia ja asenteita kohdatessa ensimmäinen reaktio voi olla laukoa täyslaidalli-

nen faktoja ja tutkimustietoa. Siitä ei kuitenkaan ole kuin haittaa. Ihminen, joka on ottanut jonkin mielipiteen omakseen pitää siitä kiinni, varsinkin hyökkäystä vastaan. Vaikka kuinka tekisi mieli huutaa rokotteiden pelastavan henkiä ja laumaimmunitteetin heikkenevän jokaisen kieltäytyjän myötä, on parempi kohdata ihminen kuin mielipide. Kuunnella häntä, kysyä miksi ja mahdollisesti saada vastata toisen kysymyksen miksi ei. Vaikka se kysymys ei tulisi ensimmäisessä, toisessa tai viidennessä kohtaamisessa, se ei tule koskaan, jos emme puhu.

Asiantuntijoina me voimme vaikuttaa tiedolamme, mutta vain jos meitä kuunnellaan. Siksi meidän on hyvä kohdella kuulijoitamme kunnioittavasti. Jos poteroidumme kammioihimme ja linnoitaudumme norsunluutorneihin, me kelpaamme vain selvitysten tekijöiksi, eivätkä meitä kuuntele kuin toiset tieteentekijät. Sanamme pölyntyvät seminaarisaleissa, kirjastoissa ja tietokannoissa. Olemme kuitenkin oppineet oppimaan, lukemaan, ja tutkimaan. Toivottavasti muistamme myös kuunnella ja keskustella ihmisinä ihmisten joukossa, jolloin saamme mahdollisuuden käyttää oppimaamme yhteiseksi hyväksi.

SAMPPA MÄKELÄ
Päätoimittaja